

Betrek regio's bij een effectief cohesiebeleid

Inbreng Interprovinciaal Overleg

Commissiedebat Europese Zaken van 20 maart 2025

Cohesiebeleid van waarde voor Nederland

Europese fondsen en het cohesiebeleid zijn van groot belang voor Nederland. Ze dragen bij aan de innovatieve, concurrerende en weerbare regio's waar het kabinet in het regeerprogramma naar streeft. Tussen 2014 en 2020 heeft elke euro uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) in Nederland geleid tot €3,14 aan investeringen, met een totale investering van €2,3 miljard. Ruim 3.740 ondernemingen zijn ondersteund en 1.346 projecten zijn opgestart. Als provincies zien we graag dat we kunnen blijven meehelpen om te zorgen dat ons land hier ook in de jaren na 2027 van kan blijven profiteren. In deze inbreng geven we u graag een aantal punten mee richting het commissiedebat van 20 maart 2025 over het cohesiebeleid.

Onze inzet richt zich op drie punten, die we hieronder toelichten:

- Zorg dat de regio een rol houdt in de EU-begroting
- Werk als overheden samen voor maximaal resultaat
- Betrek provincies bij het nationale hervormingsprogramma

Toekomstig regionaal beleid met behoud van regionale uitvoering

Decentrale overheden ondersteunen de modernisering van het EU-beleid en de begroting, maar wel als regionale programma's en uitvoering behouden blijven. Regio's kennen de uitdagingen en opgaven het beste. Ook voor provincies is het essentieel dat de EU-begroting maatschappelijke en geopolitieke uitdagingen ondersteunt, zoals op het gebied van groen, slim en sociaal. Deze opgaven zijn al stevig verankerd in het Europese regionale en plattelandsbeleid, mede uitgevoerd door Nederlandse regio's.

Momenteel ligt de focus binnen de structuurfondsen op groene transitie, milieu en klimaat. Provincies denken graag mee over de invulling van nieuwe uitdagingen zoals veiligheid en defensie, strategische autonomie, concurrentievermogen en innovatie.

Overheidssamenwerking voor maximaal effect

EU-fondsen stimuleren investeringen in de regionale economie en in plattelandsontwikkeling. Ze helpen grensknelpunten op te lossen, groei te bevorderen en (grensoverschrijdende en interregionale) samenwerking te versterken. Het effect dat elke euro een drievoud aan investeringen oplevert, hebben we hierboven al aangegeven.

Ruimtelijk-economisch beleid is gedecentraliseerd. Uitvoering hiervan gebeurt met geld uit het structuurfondsenprogramma. Hiermee dragen provincies bij aan belangrijke Europese opgaven, zoals klimaat, energie, voedselzekerheid en innovatie. Het is essentieel dat decentrale overheden als volwaardige partners betrokken blijven bij het toekomstig regionaal- en landbouwbeleid.

Integrale programmering en uitvoering van EFRO, inclusief Interreg en het I3-instrument binnen innovatiestrategieën (RIS3), zijn essentieel voor de energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie. Vandaar dat een volwaardig partnerschap noodzakelijk is voor de

programmering en uitvoering van EU-fondsen in Nederland.

Toekomstig regionaal beleid vraagt om intensieve samenwerking tussen de verschillende bestuurslagen om de uitdagingen op het gebied van klimaat, economische groei en concurrentie aan te pakken. Dit vereist het een sterk partnerschap en het behouden van regionale programmering en uitvoering van EU-fondsen.

Het plattelandsontwikkelingsfonds ondersteunt onze regionale hotspots zoals agrofood, tuinbouw, hightech, chemie, biotechnologie en de biodiversiteits- en klimaatopgaven van Europa richting 2050. Provincies pleiten voor een betere afstemming van inkomenssteun (pijler 1) en plattelandsontwikkeling (pijler 2) om optimaal bij te dragen aan Europese klimaat- en biodiversiteitsdoelen.

Provincies betrekken bij hervormingsprogramma

Een versterkte koppeling tussen EU-fondsen en het Europees Semester vereist een duidelijke regionale dimensie. Als nationale hervormingen niet voldoende zijn, mag dit niet leiden tot minder regionale financiering vanuit de EU. Dit betekent een regionale insteek bij landenanalyses en aanbevelingen in een nationaal hervormingsprogramma.

Regio's spelen een cruciale rol in macro-economische planning. Medeoverheden moeten op een gepaste manier betrokken worden bij de totstandkoming van een mogelijk nationaal plan en/of regionaal plan. Dit vraagt om een borging (garantie) van de Europese Commissie en nationale overheid. Provincies gaan hier graag het gesprek over aan hoe hier gezamenlijk invulling aan te geven.

Regio's waren onvoldoende betrokken bij het Recovery and Resilience Facility plan in Nederland. Dit mag niet de basis vormen voor een nationaal plan ten aanzien van structuurfondsen. Decentrale overheden zouden actief moeten kunnen deelnemen aan een nationaal hervormingsprogramma via regionale hoofdstukken met direct contact met de Europese Commissie.

Wij ondersteunen administratieve lastenverlaging en bredere toegang tot EU- financiering, Dit mag niet automatisch leiden tot verdere centralisatie van fondsen bij het. Interbestuurlijke samenwerking is daarbij een belangrijk uitgangspunt.